

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Педагогічний факультет

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

Факультет/інститут педагогічний

Кафедра педагогіки початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ ШКОЛОЮ З ІНКЛЮЗИВНИМ НАВЧАННЯ

Освітня програма «Початкова освіта» другий (магістерський) рівень

Спеціальність А3 «Початкова освіта»

Галузь знань А «Освіта»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 26 серпня 2025

м. Івано-Франківськ – 2025

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Управління школою з інклюзивним навчанням
Викладач (-і)	Кандидат педагогічних наук, доцент Копчук-Кашецька Марія Степанівна
Контактний телефон викладача	0978452471
Е-mail викладача	mariia.kopchuk-kashetska@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації: середа 3 пара а також онлайн на платформі ZOOM Запитання можна надсилати на електронну пошту, що вказана у силабусі.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Предметом навчальної дисципліни «<i>Управління школою з інклюзивним навчанням</i>» є вивчення стратегій та методів управління школою з інклюзивним навчанням сприяє створенню відкритого та підтримуючого середовища для всіх учнів, незалежно від їхніх особливостей. Дисципліна вивчається студентами другого магістерського рівня спеціальності «Початкова освіта» у другому семестрі. Управління школою з інклюзивним навчанням у початковій школі як складова професійної освіти знайомить майбутніх фахівців з теоретичними і практичними основами педагогічної науки та вивчення проблеми управління школою з інклюзивним навчанням як педагогічна проблема проблема здобувачів освіти закладів освіти. Вивчення курсу «<i>Управління школою з інклюзивним навчанням</i>» дозволить сформувати у магістрантів спеціальності «Початкова освіта» загальне уявлення про педагогічний менеджмент системи освіти, професію консультанта вчителя у закладах освіти з інклюзивним навчанням та створить передумови для усвідомленого вивчення фахових навчальних дисциплін, включених у навчальний план, а також забезпечить мотивацію до формування та розвитку особистісних якостей, необхідних для ефективного виконання професійних обов'язків в умовах освітнього закладу.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою вивчення навчальної дисципліни «<i>Управління школою з інклюзивним навчанням</i>» полягає в підвищенні освіченості майбутніх фахівців а також в орієнтуванні особливостях управління та організації навчально-виховного процесу у закладах освіти з інклюзивним навчання. Формувати у майбутніх педагогів управлінську компетентність. Оволодіння теоретичними основами управління, керівництва та менеджменту сучасному закладі освіти з інклюзивним навчанням.. Ознайомлення з найбільш значущими та перспективними сучасними педагогічними ідеями й теоріями організації та управлінні навчально-виховним процесом у закладі освіти з інклюзивним навчання; Сприяння засвоєння основних функцій, принципів та методів управління закладу освіти з інклюзивним навчанням; Ознайомлення із основними шкільними документами і формування вміння з ними працювати. Забезпечити процес становлення національної самосвідомості, формування національно-культурної компетентності майбутніх фахівців, котрі уміють розпізнавати і використовувати досвід попередніх поколінь у процесі організації освітньої, розвивальної та просвітницької роботи; сформувати навички роботи з науково-методичною літературою. Цілі курсу: у результаті вивчення курсу майбутні фахівці ознайомляться із категорійно-понятійним апаратом навчальної дисципліни «<i>Управління школою з інклюзивним навчанням</i>»; дізнаються про становлення та розвиток управління школою з інклюзивним	

навчанням педагогіки як науки; напрями сучасних педагогічних досліджень; сучасними тенденціями розвитку педагогічної науки в Україні та за кордоном; напрямами діяльності школи з інклюзивним навчанням у системі початкової освіти; роботу асистента вчителя з дітьми молодшого шкільного віку у школі з інклюзивним навчанням; методикою роботи школи з інклюзивним навчанням; інноваційними технологіями управління навчальним закладом освіти з інклюзивним навчанням.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає *формування у здобувачів вищої освіти компетентностей і програмних результатів навчання* відповідно до освітньої програми «Початкова освіта» *другий (магістерський) рівень*:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

Загальні компетентності:

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-4. Здатність працювати в команді, міжособистісної взаємодії.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності:

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

СК-14. Здатність здійснювати професійну діяльність в умовах регіонального освітнього середовища.

ПР-02. Управляти складною професійною діяльністю та проєктами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПР-03. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР-09. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		12/4	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18/4	
самостійна робота		60/82	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
Восьмий	013 Початкова освіта	четвертий	нормативна
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	сам. роб.
			практичні заняття
Тема 1. Інклюзивна освіта в педагогіці і практиці діяльності закладу освіти		2	10
Тема 2. Організація діяльності інклюзивної школи		2	10
Тема 3. Особливості управління закладом освіти з інклюзивним навчанням		2	10
Тема 4. Методичні рекомендації щодо реалізації моделі закладу освіти з інклюзивним навчанням		2	10
Тема 5. Упровадження інноваційних технологій управління навчальним закладом освіти з інклюзивним навчанням		2	10
Тема 6. Наукова організація праці закладу освіти з інклюзивним навчанням – основа вдосконалення навчально-виховного процесу.		2	10
ЗАГ.		12	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Підсумковий контроль – залік. Максимальна оцінка – 100 балів. Підсумковий контроль (залік) – максимум 50 балів. Загальна система оцінювання включає в себе оцінки за практичні заняття (30 балів), за контрольну роботу (10) та самостійну роботу (10 балів).
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота – 10 балів. Самостійна домашня робота – 10 балів. Електронний варіант.
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 10 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю – екзамен.
7. Політика навчальної дисципліни	
Письмові роботи: виконуються відповідно до тематики лекцій, зазначених у силабусі. Академічна доброчесність: Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/	

Відвідування занять: Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 309 від 19 травня 2023 р.). <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/organizatsia-osvitnjogo-protsesu.pdf>

та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>

Неформальна освіта: *Неформальна освіта.* Результати неформальної освіти зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна:

1. Волкова Н.П. Педагогіка: Навч. Посібник. Н.П. Волкова. – Вид. 2-ге, перероб., доп. – К.: Академвидав, 2007. – 616 с. <https://www.slideshare.net/ssuser491ed5/2002-69933983>
2. Григораш В. В. Настільна книга заступника директора школи з навчально-виховної роботи.– Харків : Вид. група «Основа», 2008. – 304 с. [78039682.pdf](#)
3. Григораш В. В. Організація діяльності керівника школи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 224 с. [78040050 33333333333333333333.htm](#)
4. Енциклопедія освіти / За ред. В.Кременя. – К.: Юніком Інтер, 2008. – 1040 с.[Bazova-literatura-2020-.pdf](#)
5. Є. М.Павлютенков. Дослідницька діяльність як продуктивна освітня послуга методичного менеджменту : [навч. посіб.: зб.] / І. В. Маслікова. – Х. : Основа, 2008. – 160 с. [Програма-навч.-Організація-і-управл.-в-поч.-школі-2016 \(1\).doc](#)
6. Копчук-Кашецька М.С. Методика навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г. М., 2020. 168 с. https://drive.google.com/file/d/1NfkKY_y0n5DhZ-0mvo90GSwr6Pu4ZOiI/view
7. Копчук-Кашецька М.С. Методика навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами: методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів. Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г. М., 2020. 60 с. https://drive.google.com/file/d/1WA5xDkSUzQwu4S_VF045RTa931C6cFd2/view?usp=share_link
8. Колупаєва А. А., Савчук Л.О. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання. Видання доповнене та перероблене: наук.-метод. посіб. . А. А. Колупаєва, Л. О. Савчук. – К. : Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. – 274 с.
9. Освіта України в умовах воєнного стану. Інноваційна та проєктна діяльність: Науково-методичний збірник/ за загальною ред. С. М. Шкарлета. Київ-Чернівці «Букрек». 2022. 140 с. [Nauk-metod.zbirnyk-Osv.Ukrayiny.v.umovakh.voyennoho.stanu-Innovatsiyna.ta.proyektna.diyalnist.pdf](#)

10. Онишків З.М. Основи школознавства: Навчальний посібник для студентів педагогічних вузів. – 3-є видання, доповнене і перероблене. – Тернопіль: Навчальна книга– Богдан, 2003. – 176 с. [b1cb378997e92015c04a73b232a97580.pdf](#)
11. Павлютенков Є. М. Моделювання в системі освіти (у схемах і таблицях). – Харків : Основа, 2008. – 128 с. [OK9 MEN.pdf](#)
12. Педагогіка: Навчальний посібник / В.М. Галузяк, М.І.Сметанський, В.І.Шахов. – 3-є вид., випр. і доп. – Вінниця: ДП «Державна картографічна фабрика», 2006. – 400 [Pedagogika-tekst.pdf](#)
13. Підласий І. Продуктивний педагог. Настільна книга вчителя / І. Підласий. – Х.: Основа, 2010. – 360 с. [438-441.pdf](#)
14. Павленко, В.В. (2015). Креативність учителя як чинник розвитку педагогічної творчості. Формування дидактичної компетентності педагогів дошкільної та початкової освіти: збірник науково-методичних праць. Житомир. Житомирський державний університет ім. І. Франка. 145–150. <https://core.ac.uk/download/pdf/42974396.pdf> с. 72].
15. Підласий, І.П. (2010). Педагогіка початкової школи. Київ. <http://ibib.ltd.ua> > [zakonomernosti-pedagogicheskogo.541.htm](#)
16. Савченко, О.Я. (2018). Початкова освіта в контексті ідей Нової української школи Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії». Том 19, № 3. <https://lib.iitta.gov.ua/714505>
17. П. Сікорський. Український педагогічний журнал. Педагогічні закономірності та їх роль у новій початковій школі <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-2-84-94>
18. Управління навчальним закладом : навчально-методичний посібник: у 2-х ч.1. Абетака менеджера освіти / В. В. Григораш, О. М. Касьянова, О. І. Мармаза та ін. – Х. : Веста, Ранок, 2004. – 160 с. [6376_01.pdf](#)
19. Управління навчальним закладом : навчально-методичний посібник: у 2-х ч.1. Ключ до професійного успіху / В. В. Григораш, О. М. Касьянова, О. І. Мармаза та ін. – Х. : Веста, Ранок, 2004. – 152 с. [78039682.pdf](#)
20. Фіцула М.М. Педагогіка: Навч. посібник. – Вид. 2-ге, перероб., доп. – К.: Академвидав, 2007. – 560 с. [21.pdf](#)

Основні нормативно-правові документи:

1. Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. URL: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату>
2. Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника URL: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/organizatsia-osvitnjogo-protsesu.pdf>

Допоміжна:

21. Білова В. Педагогічний менеджмент: поняття і теоретичні засади. Рідна шк. – 2005. – №2. – С. 26-28. [Bielova-V.V. Diss Sept.-19-2.pdf](#)
22. Вікторов В. Нові моделі управління освітою. Вища освіта України. – 2005. – № 2. – С. 66-71. [actprob14_88.pdf](#)
23. Галіцина Л. В. Керівник: мистецтво взаєморозуміння. – Київ : Шкільний світ, 2010. – 126 с. [РП-Управління_освітнім_процесом_в_початковій_школі.pdf](#)
24. Галіцина Л. В. Керівник: мистецтво планування. – Київ: Шкільний світ, 2010. – 104 с. [РП-Управління_освітнім_процесом_в_початковій_школі_\(2\).pdf](#)

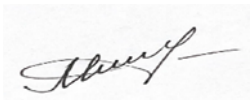
25. Галіцина Л. В. Керівник: мистецтво стратегії і тактики.– Київ : Шкільний світ, 2010. – 95 с. [Робоча Організація і управління Себало Л.І. 2 ПНМС.pdf](#)
26. Державний стандарт початкової освіти: затв. Постановою Кабінету Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення 21.02.2018).
27. Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/896-93-п> (дата звернення: 28.10.2019).
28. Дзвінчук Д.І. Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство: Навч. посіб. – Київ : Нічлава, 2003. – 240 с. [Nauk-ped-stud_2019-3-9-33.pdf](#)
29. Закон України «Про нову українську школу» [nova-ukrainska-shkola \(1\).htm](#)
30. Закон України «Про освіту» // Освіта. – 1996. – 25 квітня. [1060-12.htm](#)
31. Керівник і керівництво: інноваційні підходи.[упоряд. Людмила Галіцина]. – Київ : Шкільний світ, 2011. – 112 с. [aktualni pitannya innovaciynogo rozvitku osviti.pdf](#)
32. Керування освітою і шкільне врядування: [США] Т.Серджиованні, М.Берлінгейм та ін. – Л: Літопис, 2002. – 440 с. [Osvitniy menedzhment_2019.pdf](#)
33. Лізинський В.М. Ідеї до проектів і практика керування школою. – Харків: Ранок, 2007. – 160 с. [Програма-навч.-Організація-і-управл.-в-поч.-школі-2016.doc](#)
34. Національна доктрина розвитку освіти України. URL: <file:///C:/Users/Юрій/Downloads/natsionalna%20doktryna.pdf>. (дата звернення: 22.10.2019).
35. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні. URL: <http://ukraine.uapravo.net/data/base28/ukr28703.htm>. (дата звернення: 22.10.2019).
36. Пікельна В.С. Управління школою. Удод. – Харків: Видавнича група «Основа», 2004. – 220 с. [MPoch_OrgOsvPr.pdf](#)

Інформаційні ресурси:

37. Вчитель у мережі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sites.google.com/site/ulejconf>
38. Єдине освітнє інформаційне вікно України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osvita.com>
39. Інформаційний портал «Знання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://znannya.info>
40. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники.) [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal>
41. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
42. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Режим доступу: URL <http://lib.pnu.edu.ua/>
43. Освіта України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita-ukrainy.com.ua>
44. Організація методичної роботи в початковій школі [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://do.gendocs.ru/docs/index-24210.html> – Назва з екрану.
45. Освіта UA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua>
46. Освіта і Наука [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://firstedu.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=93&Itemid=34
47. Педагогічна бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pedlib.clx.ru>

48. Портал сучасних педагогічних ресурсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.intellect-invest.org.ua>
49. Школознавство (лекції) [Електронний ресурс]. – [studentam.net.ua]. – Режим доступу: <http://studentam.net.ua/content/category/23/215/85/>

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри початкової освіти

Марія КОПЧУК-КАШЕЦЬКА